

ПРАВДА

137 KRAKÓW
Bibloteka Jagiellonska I

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЧАСОПИС

Виходить по тижня.
Адреса Редакції і Адм.
„ПРАВДА“
Львів, вул. Кльоновича
ч. 8. П. пов.
Телефон 4—48,

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Півріч-
но 5 зол. Чвертьрічно 2 зол.
:0 сот. Місячно 1 зол.
Зя кордоном: Річно 2 мер.
долляри або їх рівновартість.
Поодинокое число коштує 20 сот.

1929

(—) Новий рік. Старий пірнув у безвістях часу, а на його місце прийшов новий.

На порозі нового року люде обрховують звичайно, що старий рік дав їм доброго, а що лихого, кілька радости, кілька смутку, кілька втіхи, кілька журби. Було й одно й друге в кожного з нас. Мали ми в цьому році, як і в кожному й сумні й веселі хвили. Та як воно звичайно в людей буває, химерні ми мов малі діти! Добра не тямимо тільки лихе. Мов не свідомі, що чи добра, чи лиха зазнали ми — то ніхто, тільки ми самі тут виною. Як немудрі діти плачемо та нарікаємо не на себе, а на других. Все коли нам лихо не ми винні, а другі. І тішимося, коли хто приймає нас, як тишиться дитинка, що вдарилася об твердий стілець, а мати щоб заспокоїти дитинку, бе стілець та буцім то лає його... І ми так любимо, як хтось звальє нашу вину на інших та лає його... й називаємо такого нашим приятелем, другом нашим. Тому так до вподоби багатьом із нас часописи, що плачуть над нашою долею й вину за неї звальють на других та лають їх. Зневажають Бога, а то й голосять, що Бога нема. І деякі з нас ідуть за ними, за цими „приятелями“ й „другами“, ідуть — на манівці. Ідуть, бо любо їм, що хто інший винен їх лихові та горю. Забувають, чи не хочуть знати, що Всевишній Бог наділив нас розумом і в своїх заповідях вказав нам прямиий шлях, як жити, як відбувати цю коротку мандрівку на цьому світі, щоб дійти до шастя вічного... Багато таких забудьків між нами!

А роки плывуть за роками. І ось знов одним роком ми старші й одним роком близчі нашої мети — смерті.

Нагода призадуматися. Було лихо, чимало його й у кожного з нас із окрема й у всему народі. Та кожен із нас нехай удариться з груди й скаже собі: „Ніхто тут не винен, тільки я сам! За мало я був розважний, за мало трудився, за мало віри мав у власні сили — і тому були невдачі. За великі вимоги ставив я до других, за малі до себе...“ І тому були невдачі й у кожного з нас із окрема й у народі усьому.

Нехайже з цим Новим Роком буде інакше! Скажимо собі всі широ й ясно: „Нашому лихові, ми самі винні! І геть відкиньмо зневіру й незгоду, а згідні й в любови братній візьмімося до праці над собою й для себе та й для народу всего. В любови, в єдності й згоді, з вірою в Бога, широ привязані до св. Церкви нашої католицької й точно її приписи виповнюючи. Пильна невсинуща

й одностайна праця, згода, єдність і любов братня, кріпка віра в Бога, шире привязання до св. Церкви — це найкраща, найпевніша запурука, що осягнемо нашу мету й дочасну тут на зе-

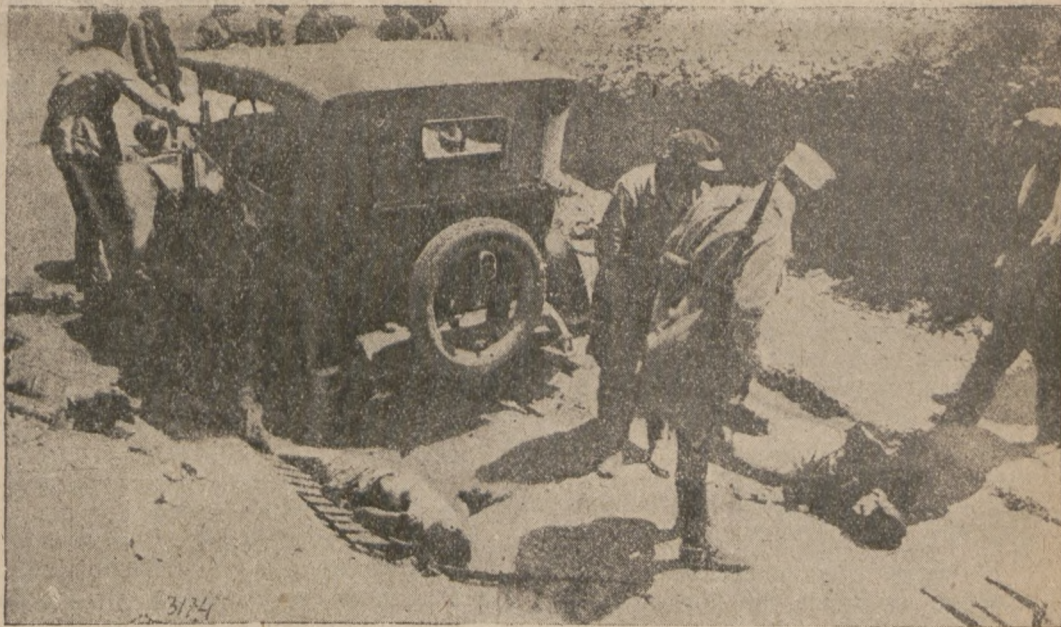
млі, як одиниці й як нарід, і вічну там у небі.

Нехай же з Новим Роком так буде... Цього бажаємо кожному з окрема й усьому нашому народові українському.

Переворот в Югославії

Всі європейські держави несподівано звернули очі на Югославію та з великою увагою стежать за подіями, які збулися там останніми днями. А події це небуденні: Король Югославії Александер без ніяких попередних приготувань видав на днях королівське лисьмо, в яким одним почерком пера скасував конституцію, розв'язав парламент і всю владу в державі забрав у свої руки. Тим самим скасував він запевнене конституцією право всіх горожан брати участь через своїх заступників-послів у керманню державними справами. Рішучий сей крок короля спонукала небезпека внутрішньої війни в Югославії. А грозила вона з причини завзятої боротьби між ріжними політичними югославянськими партіями.

Причинялося ще до того грізне тертя між Сербами та Хорватами, ще більше загострене по голоснім убийстві Радіча, який згинув від кулі на салі югослав. скупщини-парляменту. З хвилиною, коли югославянські послы замість причинитися до вратовання Югославії від грізного внутрішнього положення самі стали ширити ще більший заколот, король Александер сильною рукою положив край партійному безладдю. Становище Александра в ролі самодержавця-диктатора Югославії є тим певніше, що все війсьсько та військові старшини є за ним. Ходять вістки, що до проголошення самодержавя спонукали Александра самі військові круги.

Французи мають много клопоту зі своїми колоніями в Африці. Приносять вони їм величезні користи, тому ніяк не хочуть дати свободи жителям тих колоній, які часто бунтують проти Франції. По кривавім здавленні повстання Абдель Крима повстають разураз нові заворушення. Недавно арабські повстанці на пустині Сагарі напали коло місцевости Джебель Арлят на французський військовий самохід і вбили двох старшин. На образку бачимо, як французська карна експедиція забирає трупи вбитих.

Вовки в Стрию

Острі морози в цілій Галичині, які запанували від наших Різдвяних Свят, вигнали з лісів цілі стада вовків, які непокоять села, а навіть підходять до міст. Останніми днями, як пишуть польські часописи, на цвинтарі в Стрию бачили лю-

ди кількох вовків. В ночі, на передмістю Стрия, Новім Світі, вовки вдерлися до господарських будинків Германа Цукерберга і зажерли в стайні пару коний.

(Гляди образок на сторони 3-тій).

Тиха праця

Працювати й працювати! Такий клич відбивається безнастанно об наші уха. Працювати треба, то певне, але як? Дехто думає собі, що він великий працівник, коли робить много шуму, розголосу, коли про нього багато людей говорить. Але звичайно, коли придивимось ближше його праці, побачимо, що вона не приносить надто великих овочів. Зливний, нагальний дощ не розмочить добре землі, бо вода хоч паде з гори з великим шумом, але не всякає в землю, тільки спливає борознами. Зате дрібненький, тихий дощик потрафить промочити землю глибоко, бо він поволи всякає. Те саме треба сказати й про працю.

Звичайно праця тиха, не розголошувана похвальними славослов'ями, не прибрана в гарні титули й назви — приносить найкрасші овочі. Та тиха праця є о много більшим скарбом для народу, як голосна „праця“, в котрій більше шуму й гамору, як змісту й діла.

Коли сівач вийде на загін, не розголошує світови, але тихо, спокійно, поволи повнить свій обов'язок.

Коли сівач вийде на заїл, не розповідає всім, яке велике діло він творить, але спокійно, поволи повнить свій обов'язок.

Коли робітник з блідим світлом каганця спускається в челюсти землі, не чинить з того гамору, але тихо в поті чола відриває в копальні камінь за каменем, хоч нераз і паде жертвою свого обов'язку.

Коли вбогий ремісник тяжко трудиться в варстаті, коли його ученик мозольною працею здобуває собі науку й знання, коли вчений працює над розв'язкою тайн природи — то така праця відбувається тихо, без розгону, між чотирма стінами, а однак які великі наслідки вона приносить.

Так проте повинні ми працювати не тільки для насущного хліба, для зарібку, але й для своєї Вітчизни-України.

Тиха праця, але праця витривала, терпелива, спокійна — то наше оранне й сійба та навіть жниво.

Не думаймо, що для своєї Вітчизни лиш тільки можна зробити, скільки пишеться про ту працю в часописах, скільки говориться про неї між людьми та скільки наші вороги нас за неї переслідують. — Противно, чим тихішою буде наша праця в домах, серед сусідів — праця в поширкованню просвіти, ощадности, згоди, любови ближнього, тим вона буде сильнішою, бо жадаба слави не ослабить її.

Кожний може і кождий повинен працювати для Вітчизни без жадання розголосу, вивиснення, слави.

Тиха праця в родинах — то як та роса на зжаренім сонцем полі.

Тиха праця серед нашої молоді — то найбільші скарби складані до каси будучности, каси життя.

Тиха праця за згоду, братню поміч, єдність — то найліпша зброя проти ворога.

Бо й скажимо самі: Чи не маємо обов'язку трудитися всіма силами для загального добра? А якщо так є, то чи треба нам за наші труди людського признання й похвали?

Проте в тихості нехай вчить мати своїх дітей, як треба любити свою Вітчизну-Україну, най сестра пригадає своєму братови, що мусить трудитися для Батьківщини, — жена хай заохоче свого мужа до згоди й любови серед сусідів. Кожний, що вміє читати, хай бере під паху добру, пожиточну книжку і йде до тих, що не вміють, чи не люблять читати і нехай прочитає їм, а тоді зробимо много, і народний дух піднесеться.

Тиха праця не гордить ніким, ні старцем, ні вбогою хатиною. Вона всюди потрапить втиснутися, всіх однаково обіймати. Такої праці нам потрібно.

— 0 —

Велика сніговиця

Цілу Європу навістили бурі та сніговиці. На два дні перед нашими Різдвяними святами в цілій Галичині шаліла велика сніговиця. Сніг засипав деякі залізничні лінії, на котрий здержано на якийсь час залізничний рух. Всі поїзди приходили з великим спізненням. Львів засипаний сніговими заслами. Робітники відгортають сніг по цілих ночах, та мимо того львівські трамваї через пару годин спинили були рух. Маргістрат завізав до відгортання снігу за платою всіх львівських безробітних. Та вони відмовилися від того. Воліли брати підмоги й не працювати. Тому спинено підмоги для безробітних. Подібні вістки прийшли і з Австрії. Весь Відень засипаний снігами. Також і там був здержаний трамваєвий та самоходний рух.

— 0 —

Християнська пімста.

При дверях одної церкви в Парижі вже довгий ряд літ сидів прошак. Усі знали його під імям: „старий Яків“. Сідав він завсіди на цему самому ступені перед церквою й приймав милостиню. Сидів сумний, понурый, не говорив сливе ніщо, хіба кивнув головою в подяку, коли хто дав йому щось. Кожен раз, коли одяг відсунувся в нього на бік, заблис на його грудях золотий хрестик. Молодий священник Павлин правив Службу Божу в цьому самому храмі що дня й ніколи не забував дати вбогому прошакові малу милостиню.

Одного дня о. Павлин не побачив старого прошака на його місці. А як це продовжалось дальше, затрівожився він бідним прошаком. Вивідався про його домівку й раз по Службі Божій відвідав його. Застукав у двері низенької кімнатки, обізвався тихий голос:

— Ах, це ви, преподобний отче! — сказав, як пізнав доброго священника — ви дуже ласкаві, що відвідали так бідного чоловіка, як я. Я на це незаслужив.

— Що говорите, Якове? — відповів священник. — Чиж не знаєте, що священник приятель нещасних? — Тай додав — ми вже старі знайомі.

— Ах, отченьку, колиб ви знали мене — напевно ви не говорилиб так зі мною. Ні, ні, не говоріть зі мною так ніжно! Я нещасний, проклятий Богом і людьми.

— Богом проклятий? Що вам приходить на думку? Ах, бідний Якове, не говоріть такого! Коли ви зробили що лихе, то жалуйте й висповідайтесь з цього! Бог милосердний і хто жалує за гріхи, цьому відпускає всі.

— Ах, ні, мене не помилує.

— Чому ні? Чому не жалуете за гріхи.

— Чиж я не жалую? — закликав Яків і піднявся на постелі.

— Так — жалую! Вже трицять лт відбуваю покуту — а все таки я проклятий.

Добрий священник старався потішити його, та все дарма. Страшну тайну скривав він у серці, а роспач не дав йому виявити злочину. Вкінці спонуканий спокійним привітливим вговорюванням священника нещасний Яків так розговорився:

— За кровавої революції я мав надзір над замком багатой, благородной родини. Мої пани були сама доброта — граф, графиня, їх дві дочки, їх синок — від них я мав усе: образования й спокійний добробут. Як прийшла страшна влада — я їх зрадив. Вони скрилися. Я знав де. Я виявив їх криївку, щоб дістати їх майно, яке обіцяли доношкови. Всіх їх засудили на смерть крім синка, що ще був молоденький.

Болісний, мимовільний виклик вирвався священникові з грудей і холодний піт появився в нього на чолі.

— Ах, отче, — продовжав старий првшак, як побачив велике схвилювання священника — це було страшне! Я при-

слухувався, як проголошували їм присуд на смерть, я бачив як усі четверо поклали на віз, я бачив, — я отченьку мій — я видів, як їх голови від гільотиною відпали від тіла! Ах, яке страхіття! І від цієї хвилі не маю спокою. Плачу, молюся за них. Маю їх перед очима щодень! Гляньте на цей хрест, що висить над моєю постілю. Він від мойого пана. Цей малий хрестик, що я його ношу на собі, давніш носила пані. О, Господи Боже мій! Який це злочин! Який це біль. — Ах, ласкавий отче, змилосердіться наді мною, не прогоняйте мене від себе! Моліться за мене, найбільшого проступника, за найнещасливішу людину!

Священник стояв на вколішках при постелі біля пів години. Потім підв вся, перехрестився й так сказав дріжучим голосом:

— Якове, принесу вам від Бога прощення. Вислухаю вашу сповідь.

По цих словах присівся біля постелі старий Яків висподівався. По сповіді так сказав йому священник:

— Якове, Господь Бог відпустив вам гріхи, та це не все, від себе й я вам відпушу із любови Бога. Бо ці, що ви їх видали на смерть були: мій батько, моя ненька й мої дві сестри.

Якову волосся встало на голові. Отворив уста, вимовив кілька незрозумілих слів і впав назад на постіль. Яків був мертвий.

Пер. із французького
А. Б.

— 0 —

Мороз та сніги вигнали з недоступних карпатських дебр хижу звірину, диків та вовків, які шукаючи за поживою, непокоїть підгірські оселі та спричиняють шкоди. На нашому образку бачимо вовка-сіроманця, який, на нашім Підкарпатті, задалеко загнався під людські оселі та згинув від кулі.

Большевики а Різдвяні Свята

Перед Різдвом Христовим большевицька влада, бажаючи переорганізувати населенню, та бодай у часті здержати його від обходження тих так дорогих кождому християнинови свят, видала в тій цілі цілий ряд острих розпорядків. По всіх містах заказано було уряджувати передсвяточні склепові вистави. Заказано виставляти прибрані святочно різдвяні ялинки, окраси до їх прибирання, свічки та прочі уживані в часі свят річи.

Крім того по всіх фабриках мали працювати робітники в самі свята, а вільні від праці дні мали бути перекожені на інший час. Проти сьому ви-

ступили майже всі робітники, заявляючи що на Різдво не стануть до роботи.

Також большевицький „Союз безбожників“ в самі свята мав уряджувати протирелігійні походи, відчити, вистави та кінові представлення, що би людей відтягнути від участі в богослуженнях по церквах.

По найновішим вісткам ті заходи безбожників не повелися. В часі різдвяних богослужень всі церкви по містах і селах були битком набиті.

Чим більше натискають большевики, що би нарід відірвати від віри та від християнських звичаїв, тим сильніший опір стрічають у тій поганській своїй роботі!

— 0 —

К. Л.

Пощо, нащо?

Коли приглянемося минулому, або як то по вченому називається історії народів, то бачимо, що все там має значіння якась визначна людина, що проводить народові, чи державі, чи якийсь веретві народу. Називаємо їх „великими мужами“.

Без них, без цих великих мужів, ледви чи могли б ми подумати собі всесвітню історію, або історію народів.

От, хочби в нашій історії, історії України, коли б не було, скажім Володимира В., що прийняв християнство й охрестив Україну? Коли б так Володимир В. остав був поганином і християнство зачало б було ширитися, щойно тоді, як уже Україна була поділена на багато князівств? Або, коли б Володимир В. прийняв був християнство не зі Сходу, а з Заходу? Або, коли б був прийняв, якусь іншу віру не християнську? Приходили б до нього, як каже наш найстарший літописець, представники ріжних вір і захвалювали свої віри. Чи тоді історія України була б пішла цим самим шляхом, що пішла? Або й у нашій тісній вітчизні, коли б не було таких князів, як Володимирко, Ярослав Осмомисл, Роман і Данило — чи історія нашої галицької землі й на-

роду, що живе на ній була б пішла цим самим шляхом? І далше коли б не було гетьмана Богдана Хмельницького? Коли б не було Тараса Шевченка, а в нас у Галичині Маркіяна Шашкевича? Чи наша історія, наш розвиток, наше відродження пішли б були цим самим шляхом? Або в останніх часах, коли б у наших змаганнях тут і там над Дніпром був якийсь визначний, великий муж, що зумів би був схопити керму в свої руки й великим розумом покермувати все, чи так була б пішла історія наших останніх літ? Так у нас, так у всіх народів, у всіх держав годі й подумати собі й їх розвиток і хід їх історії без появи цих великих мужів, без їх діяльності. Деякі з них такі великі, що мають вплив і на всесвітню історію. Чи так була б пішла всесвітня історія коли б не було Григорія VII, або великого цесаря Французіза Наполеона Бонапарте? Коли б перший остав був звичайним черцем Гільдебрандом, чи був би хто інших перевів такі сміливі й такі важні для католицької Церкви реформи? Або коли б Наполеона поставили були перед революційний трибунал і коли б його були розстріляли. Чи так була б пішла історія Європи в цих часах? Не можемо собі й подумати історії, чи поодиноких народів, чи всесвіта без цих великих провідних мужів. Можна правда сказати: тоді появилися б інші ве-

Зі світа

Гураган у Японії.

Північно-західне побереже Японії навістив гураган, який спричинив страшне спустошення. Під подихом гурагану філі моря залили береги та знищили сотки домів у надбережних селах. В часі тої катастрофи найшло смерть 59 людей, а много віднесло рани. Телеграфічні і телефонічні лінії попереверивані. При березі філі затопили один корабель, з якого вдалося вратувати лиш 4 людей залого. А 31 осіб утопилося.

Катастрофа літака.

У Франції в часі пробного лету попав у воздушний вир військовий літак та впав на землю й розторошився. В часі того випадку згинуло двох летунів.

Розв'язання парламенту.

Англійський уряд задумує в половині 1929. року розв'язати парламент. Нові вибори мають відбутися в жовтні.

Грипа в Берліні.

Столицю Німеччини Берлін навістила грізна пошесть грипи. Всі берлінські шпиталі переповнені хорими. В берлінській касі хорих зголошено 34 тисячі хорих на грипу.

Грипа в Америці.

В Америці грипа шаліє щораз більше. До тепер зголошено один мільон хорих. 12 тисяч людей померло на ту страшну пошесть. Начальний лікар Зединених Держав радить на якийсь час позамикати школи та всім горожанам видати охоронні маски, подібні до газових. Це на те, що би люди не влихували з воздухом заразків грипи. На

ликі мужі. Можливо, але саме інші й інакше покермували б історію народів і держав. І багато, багато було б інакше записано в книгах історії, зовсім інакше, як там тепер записано.

Або візьмімо з історії Церкви: Коли б не було св. Василя В. і інших великих черців, що дали почин монастирському життю в християнському світі. Без них не можемо собі й представити історії Церкви. Мало папів, а майже нікого з великих святих, чи то мужів, чи жінок не можна подумати собі, щоб їх не було. А в нашій греко-католицькій Церкві, коли б не було св. Кирила і Методія, коли б не було св. Антонія і св. Теодосія Печерського, а далше, коли б не було св. Йосафата, мученика за св. унію? А потім подумаймо собі, коли б не було царгородського патріярха Фотія, коли б не було Лютра, Генриха VIII, що всі зірвали єдність із католицькою Церквою й довели до розколу в християнському світі, ...коли б...?

Та тепер подумаймо інакше, коли б нас самих не було на світі? Подумаймо, що час ніколи не було, ми зівсім не родилися! Подумаймо раз так!

Спершу вирине в нас здогад, для світа це маловажне, чи ми є чи ні. Можливе, що така смирність в оцінюванні себе й оправдана. Та коли глибше роздумаємо,

боротьбу з тою пошестю уряд визначив 25 мільйонів доларів.

Зливи в Італії.

В середній Італії падають безнастанно рясні дощі. Вода в Тибрі сильно піднеслася. Ріка Арно виступила з берегів. Натомість у гірських околицях шаліють снігові бурі.

З церковних справ

Нові наступи на церкви.

Большевицька „Красная Газета“ з 19-го грудня м. р. повідомляє, що в Ленінграді мають замкнути латинський католицький костел при вул. Кирилівській та віддати його до ужитку безбожницькому „Товариству Культури“. Влада видала такий розпорядок, бо так вирішили були „безбожники“ та „Культкомісія 1-шої ленінградської фабрики горівки та спирту“!

Зноваж московська „Правда“ з 19-го грудня м. р. пише, що большевицька влада задумує розібрати на цеглу десять ленінградських православних церков. Латинський костел у Петергофі під Ленінградом мають перебудувати на варстати для літаків. Прегарна Благовіщенська православна церква в Ленінграді по думці большевиків — є перешкодою в трамваєві руху, тому також хочуть її збудувати.

Хочете гідно обійти „Місяць Доброї Преси“, так приєднайте бодай кількох нових постійних передплатників „Правді“, самотньому в Галичині широко українському, католицькому тижневикови.

мусить ця думка вступитися іншій: воно навіть дуже багато значить, чи ми є, чи нема нас. Ми мов цей камінець, що кинений у воду викликає круг на воді, який знов робить дальші й дальші круги. І тому так само, як не можна собі подумати історії без великих людей, так і без кожного з нас, хоч наші діла, наші вчинки й змагання не можуть мірятися з їхніми. Подумаймо тільки так загально з кількох ріжними людьми в нашому життю ми вже стрінулися й як ми вплинули на них! Ніхто з цього великого числа не відійшов від нас без враження, що ми викликали в ньому. Кожен узяв щось від нас, чи то доброго, чи лихого. Нехай ми будемо тільки мов ці камінчики, кремінчики мацієвські — круги филь, що ми їх викликали вже не дадуться неподумати, не дадуть затерти в світі.

Отсе чарівно багата й глибока думка: хід світа не дасться вже подумати без тебе. Без тебе був би він зовсім інший. Багато чого не було б, коли б не було тебе. Багато склалося б було інакше, коли б не ти, не твої вчинки. Не одного не було б, бо тільки ти був покликаний дати його. Не один добрий вчинок не був би зроблений ніколи, бо тільки ти був покликаний зробити його, або бодай дати почин до нього. Ти скажеш на це, і без тебе йшло б у світі? — А вжеж, йшло б і без тебе й без другого і без третього,

Питання до наших передплатників і читачів

Ще раз звертаємося з нашими запитами і просимо о скору відповідь:

1. Як довго читаєте нашу газету?
2. Що Вам у нашій газеті не подобається?— (Напишіть котрі статті, або хоч про що вони писали).
3. Що Вам найбільше долягає і що Вам цікаво було б знати, то є, що Ви хотіли б, щоби газета пояснювала?
4. Які ще газети читаєте і де? (В дома, у знайомих, чи в читальні?)
5. Котрі газети передплатуєте?
6. Котра газета найліпше Вам подобається і чому?
7. Котрі газети приходять до Вашої місцевости та в якій кількості?
8. Котру газету найбільше в Вашій місцевости читають і чому?

Як не можете, або не хочете відповісти на котре з тих питань, то просимо його опустити, а відповісти на інші.

Відповідь у листі просимо прислати на отсю адресу:

Редакція „ПРАВДИ“,

Львів, вул. Кльоновича 8, II. п.

Пригадка: Дорогі Братя та Сестри! Не забувайте, що в культурних народів всякі того рода питання находять відповідь. Бо невідповіді на лисьмо таксамо нечемно, як не відповіді на добре слово поздоровлення.

Редакція „Правди“.

УВАГА!

Від 1929. р. „Правда“ виходить що тижня з ілюстраціями.

Присилайте передплату!

без десятого — але саме йшло б інакше, як іде й піде.

— Краще? — Отсе питання, що від нього все залежить! Чи пішло б краще, коли б тебе не було тутечки? Чи ти поширюєш, чи спинюєш добро? Чи ти добрий примір, чи соблазн? Чи ти зоря, що на неї глядимо в гору, чи блудний огник, що заводить на манівці?

Крім Бога ніхто не знає цього краще як ти сам. Можна тобі тільки сказати: „Коли ти служиш тільки дочасним річам і тільки їм, тоді, певно, краще було б, щоб тебе не було тут. Та коли ти служиш вічним річам, тоді слід твоїх днів на землі не пропаде в вічності.

Щож це таке: вічні річи?

Це перше всего думка про вічного Бога. Думка, що він початок і мета нашого життя, повинен тебе всего захопити й наскрізь проінняти. Був час на землі, що тебе ще не було й буде час, що тебе вже не буде. Між цими часами лежить коротесеньке, пролетне життя твоє. Час цей належить Богові. Не, щоб ти весь цей час проводив на вколішках, на молитві. Ти дуже добре можеш і в розгарі твоєї праці служити Богові віруючим упованням, сповнюванням Його волі, совісним сповнюванням обовязку, невпинним змаганням до вічної мети.

Вічна мета! Це друга з вічних річей, що про неї ти думати повинен. Не

Розмова з віддалі

Що таке: телефон, телеграф, радіо? Як вони збудовані та як ділають?

Від давен давна відчували люде потребу порозуміватися на віддалі без зайвої втрати часу на подорож післанця. Ся потреба давалася в знаки особливо в часі неспокоїв — тоді, коли треба було повідомити сусідів про якусь небезпеку, тощо. Українці, яких довгі віки томили татарські напади, порозумівалися між собою так, що палили на горбках вогні.

В минулому століттю люди осягнули це, про що мріяли довгі віки. Вони запрягли до негайного перенесення на віддалі важних вісток електричну струю.

В половині минулого століття Американець Морзе винайшов телеграф. Сьогодні телеграфічні лінії ведуть з міста до міста, переносючи лискавкою всякі потрібні вісти.

Рівночасно появилися телефони, себто приряди, до пересилання, при помочі електрики по дротах, на далеку віддалі людської мови.

Як телеграф, так і телефон не є останнім винаходом у тій ділянці. З телеграфом і телефоном звязана ця недостача, що пересилання телеграм і телефонічних розмов привязане до дротів, по яких переходить електрична струя. Мрією людства став такий винахід, який переказував би вістки на весь світ без огляду на те, чи є телеграфічні дроти, чи ні.

Недовго, всього кількадесять літ — ждали люди на бездротний телеграф і телефон. Наприкінці минулого століття італійський інженір Марконі збудував телеграф без дроту. За телеграфом прийшов бездротний телефон.

будь мандрівником, що крізь ніч і сніговію мусить батьківщини шукати собі й що такий немудрий, що лягає край дороги! Як проймає вітер, як мороз продистається до кости, як кличуть приманчіві голоси до спочинку й спокою! Коли він піде за цими голосами, ніколи не найде батьківщини! Вставай, збери сили, не отягайся! Думай про перлину, що носиш її при собі! Ці, що заманюють тебе, вкрадуть її тобі, як заколишуть тебе до сну. Ця перлина це душа твоя — її мусиш ти принести назад до вічного Бога!

Твоя душа це третя річ, що про неї повинен ти думати. Вона зеркало, що в ньому повинен відбиватися Бог — не муди його! Вона ніжне скло, що ти держиш його в руках, вона твоє вічне щастя, не розбий його. Вона чисто настроєна струна — не розстроюй її, вона дріжуча птичка — не пускай на неї хижого звіра! Вона чисте джерело — не затроюй його! Вона квітка білесенька — не обривай в ньї пелюстків! Вона горюче полум'я — не гаси його! Вона дитинка в білій одежі — не бруди її. Вона Божа мандрівна дитина, не відбирай її Батькові, покажи їй дорогу до рідної хати — душі твоєї!

Служи вічним річам і не пропаде твій слід! Не будеш тоді непотрібний на світі. Тоді ти виповниш гарне місце, що Бог призначив тобі його.

Так здобуто спосіб не лиш порозуміватися без дротів на найдальшу віддаль, але й пересилати музику і слова на сотні кілометрів а в найновіших часах і образи — фотографії. Бездротну телеграфію і телефонію називаємо радіотехнікою, або просто словом радіо.

Радіотелефони, або радія поширені під сю пору в цілому світі. З кількадесяти більших та менших висилкових стацій, що є в різних краях нашої землі, висилається на весь світ найновіші висті про політичні та інші цікаві події, біржеві відомости та концерти; співи, музики, а часто цілі театральні вистави. Хто має в себе відбираючий апарат, той може слухати все, що йому до вподоби.

Радіотелефонія поступає в своєму розвитку з кожним днем вперед.

Велика користь із радіотелефонії передовсім для подорожних. Кожний корабель чи літак має у себе радіостанцію, при помочі якої порозумівається зі світом; коли він у небезпеці, радіо дає йому змогу вивести негайну поміч.

Низше пишемо кількома словами про це, як виглядає бездротний телефон, себто радіо.

На висилковій стації маємо мікрофон, до якого говоримо, граємо або співаємо. Приряд сей уладжений так, що коли ми до нього говоримо, то в ньому дрижить сталевая бляшка, яка наслідком того наближається або віддаляється від сталевого магнету. Від тих рухів бляшки повстають у дроті що обвинений кругом магнету, зміни електричної струї. При звичайнім телефоні вони то скріплюють, то ослаблюють подібний магнет у телефоні на відбираючій стації. Від змін струї змінюється сила, з якою той магнет притягає до

себе подібну бляшку. Вона від того дрижить так само, як на першій стації, а дрижачи видає такі самі звуки, як перша бляшка, т. зн. віддає звук голосу тої особи, від якої вона дрижить.

При радіотелефоні є дещо інакше; там на висилковій стації велика електрична динамомашинка висилає в простір сильні електричні хвилі. До неї є прилучений телефон; коли ми до нього говоримо, тоді від рухів його бляшки змінюються електричні хвилі й доходять у зміненому стані до відбираючої стації. Вона переловлює їх і віддає телефонію, якого бляшка відтворює ці самі голосові хвилі, отже ці звуки, які чути на висилковій стації.

Прилад, по якому хвилі висилкової стації виходять у простір, зветься антеною. Вона в своїй найпростійшій формі — це простий дріт, що сторчить у гору від динамомашини; згодом антени стали більше розгалуженими, а сьогодні антена великої стації — це просто ліс дротів.

Подібну, тільки багато меншу антену мусить мати і відбираюча стація; тут вистарчає звичайно кілька дротів, розтягнутих на даху хати.

Приладом, що відбирає електричні хвилі є тепер звичайно т. зв. катодова лампа; вона трохи подібна до звичайної жарівки, а пізнати її відразу по тім, що до неї входять не два, тіль-

ки чотири дроти. Вона сполучена з одного боку з антеною, з другого боку з телефоном, який передає нам голоси. Та не кожен хвилю можна відразу зловити й передати до телефону; до того треба цілий прилад відповідно наставити. Річ у тому, що кожда хвиля має свою довжину, і нам треба наш відбираючий прилад наставити так, щоби він був чуткий на ту бажану хвилю. До того служать т. зв. кондензатори, тобто прилади до згущування електричності. Кондензатором може бути вже пара бляшок, одна проти одної, до яких прилучені дроти від двох бігунів (кінців) батерії чи кондукторів машини. Чим більші ці частини бляшок, що заходять одна на одну, тим більше згущення електричності, і тим довшу хвилю може відобразити наш прилад.

До наставлявання на ріжну довжину хвилі служать такі кондензатори, що їх можна обертати, отже одні бляшки насувати на другі. Таким способом, коли ми знаємо довжину хвилі, що її висилає ця або інша стація, ми завсіди можемо наш прилад нарегулювати так, що до нас дійдуть бажані хвилі. Та щоб добре зрозуміти, як виглядає радіоапарат, не вистане прочитати про нього в газеті. Треба ще при нагоді йому добре приглянутися. А орудувати ним не дуже велика штука.

—0—

Італійське місто Венеція, одиноке в світі є побудоване на морі так, що води Адріатики пливають його вулицями. Весь рух у місті відбувається майже виключно при помочі човнів-лодок яких там є безліч. В часі вітрів та бурі на морю монські філі заливують навіть висше положені часті міста. На образку бачимо площу св. Марка залиту морем. При площі тій стоїть славна на весь світ церква св. Марка. Так у Венеції навіть на тих скупих місцях, де за погоди мож станути сухою ногою — в часі бурі треба вживати човнів.

І служи річам вічним і для других. Помагай, що в твоїй силі, щоб земля поволи перемінювалася в ниву, в квітник Божий, щоб не ставав до боротьби ніхто, кого ти не навчив побіджати, щоб ніхто не терпів, кому ти не вказав, як перемогти терпіння, щоб ніхто не впав, кому ти не помігби встати! Щоб нікому ти не відмовив помочі, коли можеш, на його прохання, щоб нікого не лишив ти без поучення, коли він недоброго бажає! Помагай, що в твоїй силі, щоб очі ясніше сяли, щоб серця стали чистіші, руки пильніші, ноги певніші на дорозі до доброго. Щоб слези висихали, або щоб їх сплакували в Божі руки! Щоб проклони лихого відбивалися безслідно від стін благословенства, що ти помагаєш будувати їх. Помагай, кілька можеш, щоб Бог став людям батьківщиною, щоб усі пізнали Його, що досі тільки викривлене лице Його малюють собі, а й те потім опльовують! А де тебе за помічню доброту винагороджують глумливою злобою, там будь більший, як усі, що не хочуть знати тебе — молися, перемагай, прощай!

Роби це все й ти не живеш на дармо! Ти знаєш тоді відповідь на: „пощо, нащо!“ твого життя! Вона каже: „Для Бога!“

Дбай щоб ти був гарною, пахучою квіткою в квітнику Божому — в світі, що Він сотворив.

ДОПИСИ

КАМІНКА СТР. Сегорічний вечір св. Миколая відбувся у нас — як за всігди — величаво. Вже перед св. Миколаєм за ініціативою о. Г. Давосира утворився під його проводом комітет Пань, які занялися устроєнням вечера, а з окрема збіркою жертв на дарунки для місцевих, убогих дітей. Камінечане радо склали жертви на так благородну ціль і з узбираних жертв (120 зол. і дещо в натурі) обдаровано 34

найбідніших дітей, даючи їм крім ласощів по 2 метри матерії на одіж.

У вечір св. Миколая місцева дітвора відіграла гарну й повчаючу виставу „Добрі діти“, яка випала надсподівано добре. За вивчення дітей до вистави належить особливше признання СС. Службницям і п. Косаревичівній. Дохід із вистави призначено на сирітський захист.

По виставі св. Миколай роздав 169 дітям дарунки, якими діти незвичайно тішилися, а найбільше таки тішилися ті найбільші діти, про яких не забули

жертволюбиві Громадяне з комітетом Пань на чолі.

Честь і заплата від Бога всім жертводавцям та тим Вп. Паням, які не пожаліли труду для добра наших найменших.

Камінецький.

СТАНИМИР. (Свято „Просвіти“). Дня 26. грудня м. р. обходило наше село 30-літній ювілей існування „Просвіти“. Свято се лишило милий спомин у населення.

Село наше не маючи ні одної інтелегентної одиниці, яка провадилаби життя освітне чи економічне, розбите нині на багато партій, паде жертвою всяких злих агітацій, яким нема кому протиставитися.

Свято зачалося Службою Божою, котру відправив о. Роман Ганас, голова філії „Просвіти“ з Глинян, в часі якої виголосив принагідну проповідь — закликаючи вірних до згоди і праці під покровом Церкви. Співав гарно хор під управою місцевого діяча п. Михайла Павлишина. По Службі Божій удалися всі до Читальні — де відправлено парастас за покійних членів. По парастасі зачалося дальше свято, в програму якого входили реферат п. Пачовського — про значіння Просвіти і декламації молодіжи. Свято закінчив о. Роман Ганас словом про значіння доброї преси, поручаючи дуже до читання газету „Правду“.

Належить замітити, що дім читальні, в котрім міститься кооператива і молочарня, був дуже гарно украшений вінками та народними хоругвами. Збудовано його серед дуже тяжких відносин, і то завдяки невсипущій праці кількох одиниць селян. Народ у Станимири добрий, хоче слухати та працювати, не має лише провідників, які повелиби його, но всеж таки належить ствердити, що піде дальше розумною дорогою християнських та українських переконань. Щастя Боже вам Станимирці у дальших змаганнях! Очевидець.

† Посмертна згадка

Дня 24. грудня м. р. помер у селі Джурині, чортківського повіту передплатник „Правда“, визначний громадянин і голова читальні „Просвіти“ **ІВАН БЛАЖЕНКО**, проживши 65 літ. Через ціле своє життя покійний служив справі українського народу. Головно його заходом збудовано в Джурині читальню „Просвіти“. Вислідом його довголітньої праці є висока національна свідомість більшої частини громадян Джурина. Покійник був також добрим господарем. Мимо невеликого господарства зумів дати своїм дітям висше образование. Великою його прикметою була його релігійність, солідарність та тверезий розум. Треба згадати, що сам, хоч поважний, з великими успіхами виступав в аматорських виставах. З покійником село стратило вірцевого робітника на народній ниві та чесного громадянина. Рідна земляця, яку Покійник так дуже любив, нехай пером буде йому. — Вічна йому Пам'ять.

Поширюйте „Правду“!

Дива природи й людської штуки

Найвисша гора на світі називається Івріст. Є вона близько 9 ккм. висока і знаходиться в Азії, в горах Гімалаях. Досі ще людська нога не станула на її вершкку. В Європі найвисшим місцем є шпиль гори Ельбрус на Кавказі, що є висока на п'ять і пів ккм. Найвисше положена людська оселя це тибетанський монастир Гонгбук. Стоїть він одинокий в тибетанських горах в Азії на висоті п'яти ккм. Найвисше положене озеро на світі, це озеро Тітікака, що знаходиться в Андах в південній Америці на висоті чотирох тисяч метрів понад рівень моря. Найбільшу морську глибину досліджено в південному Тихому Океані. Вона виносить 9883 метрів, отже близько десять ккм. Найглибша гірничша шахта знаходиться в копальні Тамарак у північній Америці. Люде працюють 1560 метрів під землею корою. Найглибшу діру в землі виверчено в Канаді недалеко Пітсбургу в пошукуванні за земним олієм. Вона сягає в глибину 2133 м. Найбільший водопад на світі це кастанський водопад в англійській колонії Гуяни в Південній Америці. З камяної скелі паде вода з висоти 250 м. в долину. Звісний водопад Ніагари є вправді ширший, але має тільки 50 м. висоти. Найстарше дерево на світі це кипарис, що росте в Мехіко на одному цвинтарі. Він пережив свої дитячі часи ще тоді, коли єгипетські Фараони будували піраміди. Його вік числять на 4—5 тисяч літ. Найбільшою будівлею є китайський мур, довгий на 2500 км. а широкий на 8 м. Найбільший дім збудовано в Нью-Йорку. Він має 55 поверхів і містить в собі 6 тисяч осіб.

Домашні поради

Як відчищуємо бочки?

Збутвілі і немило вонючі бочки відчищуємо слідуочим способом: Бочку виставляємо на воздух, щоби набрала багато кисня. Відтак в середині звочуємо її добре водою і на дно кладемо цеглу або камінь. На сю цеглу або камінь сиплемо сірку і запалюємо її. По запаленню затицаємо щільно отвір бочки. Так заткану бочку полицаємо на кілька тижнів. Відчищення полягає на сім, що квас получений з водою, яка знаходиться на стінах бочки, нищить всі животики та оцтові кваси, які знаходяться в дереві. По кількох тижнях миємо бочку чистою водою. Сім способом можна привернути навіть дуже занедбані бочки до ужитку.

Як позбутися блощиць?

Дуже добрим середником на блощиці є оцет. Треба ним позапускати всі кутики й шпари ліжка, постелі і т. п. Дуже скоро гинуть блощиці від нафти. Так само від терпентини. — Добре є вимити ліжко чи запічок, а особливо попри шпари, гострим і дуже гарячим лугом, а відтак помазати всі щілинки й шпари каруком, розпущеним у гарячій оцті.

Де є багато світла й чистого воздуха — там мало блощиць. Тому то до-

бре виносити постіль на сонце, щоби усе провітрювалось.

Можна взяти одну літру сільної ропи, розпустити в 3 літрах води й позаливати п пари. Від того також гинуть блощиці.

Як блощиці занюхають бензину, то вже від самого запаху втікають чим скорше.

Взяти 75 грамів карболового квасу не зовсім ще вичищеного й 150 грамів терпентини, змішати се разом, заллати щілини між дошками і блощиці погинуть.

Кудить амоняку, поставте відіткану фляшочку в хаті, зачиніть щільно вікна й двері, щоби не доходив свіжий воздух, а по трьох днях блощиці вигинуть. Розуміється, що тоді в хаті не можна мешкати ні до неї заглядати.

Нарвіть полину й понакладайте до ліжок, скринь і шаф, а блощиці від полинового запаху погинуть.

От кілька способів, з яких можна вибрати сей чи инший, щоби позбутися блощиць.

Вказівки для молодих матерей

Всі визначні лікарі радять матерям держатися при плеканню немовлят отсих випробованих вказівок:

1. Не сповивай дитини тісно, бо це для неї мука. Від тісного сповивання дитині душно. Тіло в неї терпне, у складках пріє й через те дитина кричить і спить неспокоїно. Це бабська вигадка, що як не сповивати дитину, то вона буде крива або горбата. Горбатіють та калічіють діти від недогляду та від поганого воздуха в хаті.

2. До п'яти місяців годуй дитину тільки грудьми. Після 4 місяців можна підгодовувати дитину коров'ячим молоком по половині з водою. Але молоко й вода мусять бути переварені та держані в чистоті.

3. Не годуй дитину все, як тільки вона закрячить. Перш усього оглянь її скрізь гарненько та переконайся, чого вона кричить. Може їй мокро, може тісно сповита, може де заприла, може де давить, може блохи її кусають. До двох місяців годуй дитину що дві години, а потім що три години. Як будеш дитину частіше годувати, то буде вона слабнути на живіт.

4. Бульбу, кашу, бараболу можна потрошки давати дитині тільки тоді, як показалися зуби. Як хочеш мати здорову дитину й спокій, то не забувай цієї поради.

5. Ніколи не давай дитині порожньої соски, пипки або жвачки з хліба, каші чи чого иншого. Памятай, що жвачка, то лютий ворог дитини. В ній хвороба й зараза. В ній смерть дитини.

6. До п'яти місяців купай дитину що два, після п'яти місяців що другий день.

7. Кожного разу, як купаєш, мий голову дитині. Не запускай на голову дитини бруду й струпів. Це бабська вигадка, що головку не треба мити. Чистенько промивай і оченята, щоби не закидали.

8. Не колиши дитини, бо це їй запоморичить голову. Дитина спить добре й без колисання.

9. Не здавай дитину на няньку-недоростка, бо з того буває багато дитячих хоріб і каліцтва.

10 Як ослабне дитина, то не гай часу й неси її до лікаря, а не шукай поради у баб, шептук та знахорів.

— 0 —

Бурі і повінь у Франції

Північне побереже Франції навістала грізна буря з громами та градом. В морській пристані Шербургу гураган ушкодив кілька кораблів. В місті Нант шаліла градова буря та воздушна труба. Вихор знищив много домів, позривав дахи та комини. Один фабричний комин упав на 6 поверхову каменіцю та завалив її. Майже чудом нікого при тім не вбило, лиш кілька осіб віднесло легкі рани. На полудні, над Середземним морем в околицях Тульону й Марсильї тако ж шаліли грізні бурі. Полуднева Франція zagrożена повінню.

— 0 —

Цікава всячина

Крокодил і його — сторож.

Крокодил — се може один з найбільш осоружних звірів між плазунами в горячих краях. Він походить тілом на великанську ящірку, — його довжина іноді виносить більше ніж 20 метрів, на хребті покритий він весь твердим панцирем, якого не береться ні револьверова куля, а пащека в нього така велика і повна таких страшних зубів, що коли її побачать малі звірі, то вони з перестрашу деревіють і не в силі втікати. А А всеж — хоч і яка люта отся потвора, то однак і в того звіра є якийсь інстинкт до дружби.

Крокодил пожирає іменно не тільки великих звірів — а іноді й людей, але притім він безупинно полює і на таку малу добичу, як ріжного рода мякуни, черви, п'явки то-що. Але з тими дрібними жертвами виходить в ненаситної потвори біда. Деякі з них не даються йому так правильно проковтнути, як н. пр. вівця, тільки вгризаються йому в величезне піднебіння і тут таки добре дошкулюють старому опришкові. Але в крокодила і на тих малих злюк є спосіб. Коли він почує, що в нього на піднебінню їх за багато, він лізе з води на сушу, отвирає пащеку широко від одного краю до другого і так застигає без руху, наче-то когось дожидаючи. А знає ся потвора добре, кого він так дожидає! Се ось маленький пташок, що живе в тамтих сторонах, з таким острым дзвобиком, що ним він в силі очистити піднебіння крокодила з усіх галапасів. Араби називали його „сторожем крокодила“, і так його називає і славний німецький природник Брем. Видом він походить трохи на дрозда. І отсей пташок без страху влітає в пащу крокодила, освободжує її від усіх непрошених гостей, а зробивши своє, спокійненько відлітає. А крокодил добре знає й те, що своєю задною лабою він мігби собі

від біди сам очистити рота, — ну, але йому побачання з маленьким другом багато милійше!

Так бачимо, що навіть такий жорстокий звір, як крокодил, уме відчувати вчинене йому добродійство і уме бути на свій лад вдячний. Бо хоч таких малих пташків, як той єгипетський дрозд, крокодил хватає звиайно, де їх тільки стріне, то своєму „сторожеви“ ще ніякий крокодил не зробив нічого злого.

— 0 —

Тяжкий хліб деяких фотографів, особливо тих, що хотять найти розголос у світі. Отсе бачимо на образку одного з таких американських фотографів. Дав він себе привязати до бальона, знявся з ним наче птах ген аж під хмари та звіттам фотографує околицю „з лету птаха“.

Гордійський вузол.

Часто-густо трапляється в часописах і книжках такий вислів: „розв'язав гордійський вузол“. Щоб цей вираз був для всіх зрозумілий, то подамо про нього пояснення: В 8 віці перед Христом жив у Греції Гордій. Він подарував до храму Зевса, грецького божка, свою колісницю, коло дишля якої зав'язав химерний вузол. Той вузол не міг ніхто розплутати і ходила поговорка, що хто його розплутає, той буде володіти цілим світом. Александер Великий, вождь Македонців теж пробував його розв'язати, але побачивши, що це йому не вдасться, добув меч і перерубав вузол. І тепер кажуть на того, хто скоро розв'яже дуже заплутану справу, що „розплутав гордійський вузол“.

Кілько людей на світі?

Учені рахують, що всіх людей на світі є 1 мільярд 777 мільйонів. З того припадає на: Азію 900, Європу 500, Америку 220, Африку 150, Австралію 7 мільйонів. Число населення є зависиме від: 1) вродженого здоров'я населення; 2) заходів, якими населення хоронить своє здоров'я; 3) можности відживлення. Ці три чинники є тісно зв'язані з просвітою населення. Перед війною людей, а особливо дітий вмирало в Східній Європі далеко більше ніж на Заході. Бо на Сході не було знання і свідомости, як треба дбати про здоров'я. Що до спромоги виживлення, то це залежить від плодovitости краю а також від здатности людей використати природні богатства краю. А це йде також у парі з освітою людей. В давних часах, коли освіта стояла низько — було людей менше на світі.

Милосерні воробчики.

Як відомо, вважають воробця за одного з найгірших між птахами, за нахабного і безсоромного влізливця, що нападує гнізда ластівок, виганяє їх звіттам і сам стає господарити в них і т. ін. Та ось один німецький природник подає в дрезденській газеті для хову дробу таку гарну черту з життя воробців. Він побачив раз на вулиці, що кілька воробців годувало старого воробця. Се зацікавило того природника і він підійшов до них ближше. Та всі воробці зараз-же повтікали, лишився лише один, і скакав безпомічно то сюди то туди. Природник зловив його і пригланувся йому уважнійше. Тут-же виявилось, що той воробець сліпий. Тепер природник поклав нещасливого пташка знову на землю, і зараз інші воробці злетілися знову і почали кормити сліпого. Тривало се доволі довго, аж поки не надбігли вуличні хлопці з візочком, почім воробці підлетіли на дах, а сліпий з ними.

Авгієві стайні.

Грецька казка розказує, що Авгій, син Геліуса, божка сонця, мав дуже багато товару. Гній цілими роками не ввозили зі стайні. Очистити Авгієві стайні в один день, це була одна з 12 тяжких робіт, що мусів зробити Геракл, один з найсильніших синів Греції. Він цю роботу виконав в цей спосіб, що відпровадив корито річки на Авгієві стайні і вода винесла весь гній. Тепер на дуже тяжку і брудну роботу кажуть: „очистити Авгієві стайні“.

Місто молодости.

Кажуть, що в Долішній Каліфорнії, в Америці, є містечко Сан-Ігнаціо, в яким люди дуже довго живуть. Один капітан корабля, що був у тім містечку, оповідає, що мешканці його живуть 120—130 років, а навіть мають між собою 185-літнього старика. Особи, що мають 90 років, уважають там за людей в середнім віці.

Відкопане місто.

В Палестині знайшли засипане місто з часів 1600—2000 літ перед Христом. Місто окружають мури 40 стіп високі і 10—14 стіп широкі. Є се найдавніша досі історична пам'ятка в Палестині.

Комахи і краски

Про досліди відносно того, чи комахи розрізняють краски, подає один французський часопис таке: Під скляний кльош пустити багато Зловлених мух. Під сим кльошем лежало багато скринючок в найрізнішій краски. Та майже всі мухи кинулися на ясні краски: рожеві, ясно-зелені, ясно-жовті. За те втікали перед синіми, темними брунатними й чорними скринючками. Мотилі люблять найбільше такі цвіти, які мають таку саму краску, як вони самі. Отже жовті мотилі сідають залюбки на жовті цвіти, а білі на біле цвіття. Бджоли люблять передовсім цвіти синьої краски, мабуть тому, що такі цвіти мають більше меду, ніж інші. Муравлі втікають перед сонцем і перед краскою фіялковою.

— 0 —

Англійський дотеп

В одному англійським часописі була раз така оповістка: „Хто приїде на ніще подану адресу один фунт штерлінгів, того я навчу, як без труду і невеличких коштів можна заробити 10 фунтів штерлінгів“. Розуміється, що зараз добродій цей дістав з усіх усюдів гроші, бо чимало лакомих на гроші. І навчив! Ось як: кожному, що йому прислав один фунт, відповідав: „Оголосіть такий самий анонс, як я це зробив. І коли знайдете таких десять дурнів, як Ви, заробите десять фунтів..“

Чи не добра порада? Навіть не можна скажити до суду за ошуканство.

— 0 —

Смішне ДОГОВОРИВСЯ.

Панич приїхав із великого міста на село. Від стачії їде підводою. Їхати було досить далеко. Щоб скоротити час, панич став розпитувати в візника про село.

— Чи багато в вас у селі людей? — питає панич.

— Не знаю — каже візник.

— А багаті в вас люде?

— Хто їх знає, паничу — відповів візник, не охотний видно на розмову.

— А дурнів, чи багато? — питає далі панич, розізлений на візника незайка.

— Не знаю, паничу, — каже візник.

— От, коли приїдемо напевно буде одного більше!

— Це ти кого мавш на думці — себе?

— Ні, я не тамошній, я в другому селі живу.

НАШІ ДІТИ.

Тато: — Чого реवेश?

Марко: — Бо я вчора ударився в голову.

Тато: — Чомуж ти вчора не виплакався?

Марко: — Коли вчора не було нікого в дома!..

— За що бете свого сина?

— Завтра має принести свідоцтво, а я нині мушу виїхати на кілька днів.

НОВИНКИ

Живий небіщик. В Варшаві помер нагло якийсь жид. Прохожий гандляр Арон пізнав у ньому свого шваґра Васерніхта, та занявся його похороном. Коли небіщика мали виносити на жидівський цвинтар та зібралися всі його свояки й знакомі, нараз появился між ними живий і здоровий сам Васерніхт. Перелякани похоронні гості стали втікати перед ним через вікна. Виявилось, що небіщик називався зовсім інакше та що Арон ошибочно взяв його за свого шваґра. Так то Арон наробив собі непотрібно похоронних коштів.

Несподівана риболовля. Під Радомском у Польщі вся поверхня ріки Ватри покрилася несподівано множеством напівживих риб, які давалися ловити руками. Всі жителі села кинулися ловити рибу. Деякі наловили аж по два повні вози. Поліція розслідила, що риби були приголомшені якимсь квасом, який сплив до ріки з розбитого в одній із сусідніх фабрик збірника.

Грізний вибух. В місцевості Мацеж 2 кілометри від Варшави вибух в т. зв. центральної ogrivальні котел з гарячою водою, що розпрсвжувача рурами має без окремого опалювання ogrivати поодинокі кімнати в модерних будівлях. Вибух наступив тому, що заткалася головна рура. Цілий котел пробивши стелю і дах вилетів у воздух та впав яких 150 метрів від ogrivальні. Ціла родина паляча, який обслуговував ogrivальню, а то його жінка та трое дітей віднесли тяжкі рани.

Страшна смерть. Василь Гавкалюк, господар з Нетрибівки коло Обертину в Городенщині поїхав саньми до ліса по дрова. Коли вертав з дровами, сани перевернулися в рів та придавили нещасного Гавкалюка, який згинув під дровами.

Крадіж військового винаходу. До Варшави приїхав з Парижа інженір Петро Едварді, який віз у валізі пляни якогось нового військового винаходу. Пляни ті мав він доручити польському генеральному штабови. Та на варшавським головнім двірці хтось вкрав ту валізу з плянами, а інженірови підставив иншу, наладовану деревом.

Пожежа в палаті. В перший день латинського Різдва в Псарах горлицького повіту згоріла до тла палата бубшого міністра Длугоша. Вогонь вибух у само полудне та в одній хвилині на очах властителя й його родини обняв цілий будинок. Вдалося вратувати лиш частину домашньої обставини. В часі ратовання віднесло рани кілька осіб. Причина пожежі незвісна.

Смерть від чаду. В селі Щирці коло Маґерова в двірським будинку барона Круценштерна один парубок напалив у печі камінним вуглем та положився спати. В ночі випав кусень горючого вугля з печі в солому. В хаті повстав чад, яким вдусилося на смерть трое малих дітей.

НА „РІДНУ ШКОЛУ“ переслав через Адм „Правди“ 2 доляри а не 2 зол. о. Жигмонт Слиж з Коняжи-Слованія.

Збіжа. Пшениця двірська 45'25—46'25, пшениця селянська 43'00—44'00, жито галицьке 32'75—33'75, ячмінь галицький броварняний 34'50—35'50, ячмінь на мливу 27'50—28'50, ячмінь пастівний 35'50—36'50, овес галицький 28'25—29'25, кукурудза румунська 36'00—37'00, бараболя промислова 4'75—5'00, фасоль біла 85'00—100'00, фасоль колірова 50'00—55'00, фасоль краса 65'00—75'00, горох пів-Вікторія 51'00—55'50, горох пільний 38'00—40'00, бобик 32'75—33'75, мішанка паст. в зерні 00'00—00'00, вика 38'00—40'00, сіно солодке краєве прасоване 18'00—20'00, солома прасована 8'00—9'00, гречка 35'50—36'50, льон 72'00—74'00, дубінь синій 22'00—23'00, ріпак озимий 70'00—72'00, мука пшенична 65 прц. 72'00—73'00, мука житна 70 прц. 51'00—51'00, грисік кукурудзяний 67'00—70'00, мука кукурудзяна 49'00—51'00, отруби житні 22'50—23'50, крупи гречані 63'50—76'50, пшоно 80'00—82'00, крупи ячмінні 48'25—50'75, пенцак 48'00—50'00, просо краєве 3'50—4'45, макухи льняні 47'0—48'00, конюшина краєва 160'00—180'00, мак синій 115'00—125, мак синій 90'00—100'00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1'68—1'72, мішки уживані добрі 1'38—1'42

ОГОЛОШЕННЯ

Др. Марія Криговська

спец. недуг носа, уший і горла
341 лічить: 14—20

ХИБИ ВИМОВИ

(гикання, слухонімоту, гугнявисті і т. п.)
Львів, вул. Кльоновича 6. Від 3—5.

Рукавички, панчохи - - - - скарпетки, реформи ПФАУ, Львів, Ринок 19.

246 в найдешевше, бо вхід через сніг. 22-50

ПРОДАЖ НА ДОГІДНІ СПЛАТИ!

МАШИНИ до ШИТТЯ
ГРАМОФОНИ
Р О В Е Р И

Молочні кружлівки

і їх складові часті

Прибори до краецтва

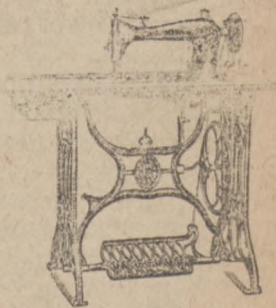
і ручних робіт

ВЛАСНИЙ ВАРСТАТ НАПРАВ

АЛЕКСАНДЕР МАЛИМОН і С-ка

Спілка з обм. порукою 5—50

Львів, вул. Валова ч. 11 а.

ВЗУТТЯ мужеське, дамське власного виробу

по дуже низьких цінах поручає
:: першорядна робітня обуви ::

ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шептицьких ч. 1.
напроти св. Юра.

Приєднуйте нових передплатників!